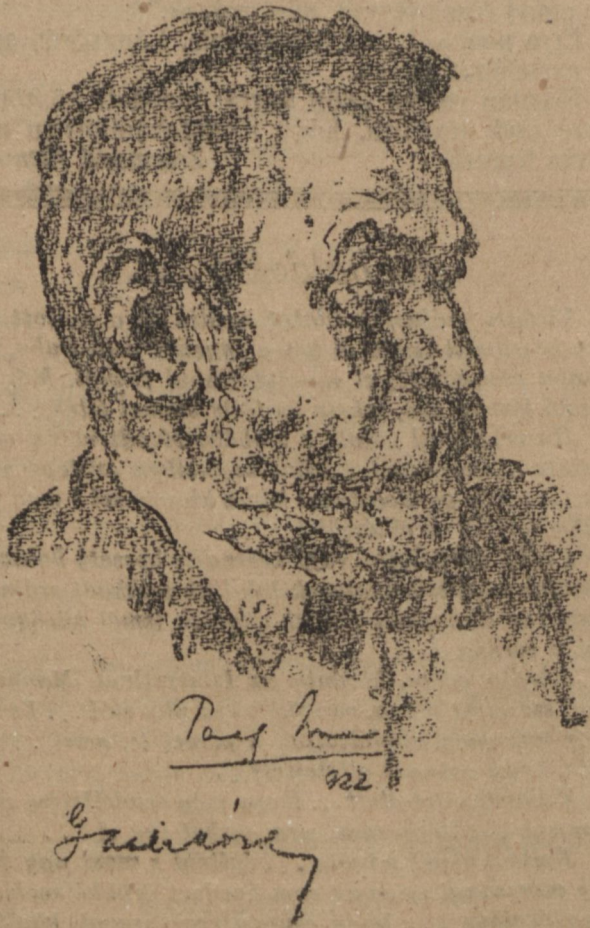


Gaál Mózes.

Boldog visszaemlékezések vibrálnak át a szívünkön amikor szemtől szembe állunk Mózsi bácsival.

Mózsi bácsi. Igen, ezzel a névvel lépett be életünkbe az első bettyetése, első olvasás eljáratása után az „*En Ujságom*” hasábjain keresztül, ezzel a névvel szeretttük meg sok, kedves írásában, ifjúsági könyveiben és így szólítottuk amikor felkeresett néha csendes vidéki városkánkban, hogy az Ő jószágos, szelid mesemondó szavaival derűssé varázsolja napjainkat. Eszünkbe jutnak boldog önfeledtségben töltött gyermekéveink... a megtépzott jelenünk és pillanatig mély elfogódottságot éreztünk...

Kérésünkre színes mese helyett alig pár szóval az életéről beszél Mózsi bácsi. Nehezen szánta rá magát s



amit elmondott annál a lexikonban is többet talál. Pedig sokat lehetne beszélni, írni az életéről, nagyon sokat... De ki nem ismeri Őt és ki nem tudja kiegészíteni szerényen adott sorainkat?

Baróton (Háromszék m.) született 1863-ban. Korán árvaságra jutott s 7 éves korától érettségiig a nagy-szebeni Thérézia árvaházban nevelkedett. Érettségi után Pestre jött. Az egyetem bölcsészeti karán tanárnak készült. Mostoha sorsban multak egyetemi évei mert a tanuláson kívül megélhetéséről is önmagának kellett gondoskodnia. Mint egyetemi hallgató kezdte meg irodalmi működését. Munkatársa, majd helyettes szerkesztője lett a *Kürthy Emil* által szerkesztett „*Magyar Ifjúság*”-nak. Az ifjúság számára dolgozott. Egyetlen, szent cél lebegett előtte mindig: a Haza mindennekelőtt.

Első kötetét „Az utolsó lantos” 1884-ben adta ki. Tárgya történeti, Tinódi Lantos Sebestyénről. 1886-ban mint társszerkesztő Benedek Elekkel megindította az „*Ország Világ*” című képes heti lapot. 1889-ben megkapta tanári kinevezését Pozsonyba. Munkában és megértésben ott töltött 9 évre mint legszebb éveire emlékezik vissza. 1889-ben munkatársául szegődött

a *Pósa* Lajos szerkesztésében akkor megjelent „*En Ujságom*”-nak. 1898-ban visszakérült Pestre. 1904-ben megbízták a tisztviselő telepi gimnázium szervezésével és vezetésével. 1914-ben *Pósa* Lajos halála után átvette az „*En Ujságom*” szerkesztését. 1918-ban kinevezték a Budapest vidéki tankerület főigazgatójának.

Időközben gyors egymásutánban jelentek meg s napjainkban is jelennek meg újabb kötetek. Ideje a toll és a nevelés munkájában oszlik meg. Tolla nyomán egymásután elevenednek meg nagy nemzeti multunk történeti neveinek viselői, képek, jellemrajzok a magyar történelemből. Hazafias tárgyú elbeszéléseit ügyesen szötte át a magyar föld és népének ismertetésével. Tankönyveket is írt, nyelvtant, olvasókönyvet középiskolák számára s az ifjúság részére megörökítette az egyes nevezetesebb felfedezéseket, találmányokat. Néha eltért a történeti tárgytól s a társadalmi életből ragadott ki eseményeket, alakokat. Valamennyi írásának alapeszméje az erkölcs, a vallás, hazaszeretet, a munka diadala. Alakjai csak nem mindig szegények, de erős akaratúak, sorstüldözötték, de végül is boldogulók. Legszébb, legbuzdítóbb példák az ifjúság számára.

Sokirányú elfoglaltsága mellett bejárta a vidéket mesedélutánokat, ismeretterjesztő előadásokat tartott, hogy a nemzet nevelést ezáltal is munkálja. Mint tanárnak és mint igazgatónak is főrekvése arra irányult mindig, hogy a tanárság megfelelő képzését előmozdítsa, erkölcsi és anyagi támogatását elősegítse. Tanártársai csak kis részét róhatták le iránta érzett hálájuknak amikor az „*Országos Középiskolai Tanár Egyesület*” tb. elnökévé választották.

Amíg beszél úgy érezzük mintha nyomasztó álmoból ébredtünk volna, mintha még rövid nadrágos, kis diákok volnánk és babonás áhitattal figyeljük Mózsi bácsit. A forró déli nap sugarai játszva verődnek be az ablakon, millió égő szikra táncol a szobában körülölelve a mi mesekirályunkat. Ugy tűnik fel ez a kép, mintha arany keretben élénk lépett volna a mult, a multunk a maga tisztultabb légkörével.

Szíves örömet hallgatnók napestig s amikor kikísér, nehéz szívvel búcsúzunk.

Jó volt ha csak rövid időre is visszaemlékezni arra ami mult és erőt meríteni arra ami jön a Mózsi bácsi keresetlen, pőznélküli, egyszerű szavaiból. Mert hiszi és hisszük mi is a jobb jövőt. Mert nem hullhatunk el, bármily mostoha is a jelenünk, amíg a megújuló nemzedékeknek a tiszta erkölcs magaslatán álló erős, építő-akaratú fiai szabnak irányt mint Gaál Mózes baróti születésű székel hazánkfia.

Szöke Sándor.

Hirdessen az UJ ÉLETBEN.

Legelőnyösebb hirdetési árak,
biztos siker!

Hirdetési árak: Egész oldal 1500 kor., féloldai 750 kor., egytized hasáb 75 kor., ennek fele 35 korona. Tíznel többszöri leadásra: 20% engedmény. Szövegközött kétszeresek az árak. Szalaghirdetés 150 korona. Kommunikék sora 20 korona.